СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 165. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер 23-го серпня 1945. No. 165. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, August 23, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ЗАПЕВНЕННЯ ПРАЦІ ДЛЯ КОЖНОГО ЦЕ ПОТРЕБА СВІТОВОГО МИРУ

Заповіджена дискусія у Банковім Підкомітеті сенату в справі підготови законопроекту, званого „Акт Повної Праці", вже розпочалася. Як знавця покликано секретаря стейту Джеймса Ф. Бирнса. Він вітверто сказав, що як Америка хоче показати світови взірець для наладнання внутрішніх справ, то мусить наперед створити такий взірець у себе. „Щойно тоді ми зможемо у цілому світі зискати прихильників для нашої системи. Сильна, устаткована і з добрим економічним ладом Америка додасть відваги і надії приятелям демократії поза нашими границями." — сказав Бирнс. А що найважніше, твердив секретар стейту, то те, що „наша програма для втримання заняття є конечна для міжнародньої співпраці у пошукуванню миру й добробуту".

Ціль „Акту Повної Праці".

Законопроект під повищим іменем твердить, що „всі американці, спосібні до праці, мають право до вжиточного, поплатного, правильного і на повний час обчисленого заняття" Сказано теж, що на випадок, колиб не стало правильної праці, тоді уряд має обовязок створити відповідні варстати праці, щоб дати роботу для кожного.

ПІДПРИЄМЦІ РОЗПОЧАЛИ ПОВНУ МИРОВУ ПРОДУКЦІЮ.

Після того, як уряд проголосив, що звільнює 210 родів продукції спід федеральної контролі, підприємці кинулися цілою силою наладжувати підприємства для мирних потреб. Хоч ще яких 125 родів виробів остало дальше під контролею, то це питання короткого часу, коли й ці будуть звільнені від обмежень. Показується, що найбільше недостає населенню радіо-апаратів, холоділень, авт, і перевозових авт — „троків". Затим іде запотребування хатньої обстанови, фотографічних фільм, електричних батерій до ручного світла, електричних вітраків, моторциклів, домовин, розбудовчої машинерії, робітничих приладів, електричних печей, простих печей і паперових кубків.

Є ПРАЦЯ, АЛЕ ЗА НИЖЧУ ЦІНУ НІЖ ДОТЕПЕР.

У Ню Йорку федеральні бюра праці заоферували робітникам працю при кравецтві та інших подібних підприємствах, які платять нижчу ціну, ніж робітники діставали дотепер. Дехто відмовляється ставати до праці і старається дістати допомогу на випадок безробіття з суспільного забезпечення.

ПАЙКИ НА МЯСО МАЮТЬ БУТИ ЗНИЖЕНІ.

Бюро Адміністрації Цін у Вашингтоні заповідає, що пайки на мясо будуть грубо знижені вже наступного місяця. В ожиданню, що це станеться напевно, ця установа дала дозвіл місцевим бюрам, щоб вони видали власникам ресторанів та готелів і інших харчівень тимчасово тільки червоних пайків, щоб могли перейти крізу доки пайкування не буде знижене.

ДІМ ЗДОРОВЛЯ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ.

Стейт Ню Йорк за спонукою губернатора Дюїя закупив від Митрополітен Лайф Іншуренс Компані великий готель в місцевости Лун Лейк в горах Адирондакс для відпочинку хворих ветеранів, які повертають з війни. Дім коштує $350,000. До маєтку належать 75 будинків і 1,500 акрів землі. Ця фарма находиться коло Мавнт МекҐрегор, в околиці Саратоги.

ДІТРОЇТ ВИЛЮДНЮЄТЬСЯ.

Після покінчення воєнних контрактів у Дітройті осталося яких 200,000 безробітних. Десятки тисяч з них це напливові люди, що їх стягнула сюди добра заробітна заплата навіть з таких далеких стейтів, як Кентокі, Тенесі, Арканзо. Вони тепер вибираються домів в переконанню, що Дітройт не буде вже таким середовищем праці вчасі миру, як був вчасі війни.

СПІР ЗА ПРАВО ДО КОНВЕНЦІЇ ЦЕ ЦЬОГО РОКУ.

Між Американським Леґіонам і Ветеранами Чужинних Воєн з одного боку і Офісом Оборонного Транспорту з другого боку прийшло до непорозуміння в справі дозволу вживати залізниці на уладження ветеранської конвенції в Шікаґу ще цього року. Уряд заборонив уживати залізниці для доїзду делеґатів на конвенції тому, що залізничі вози потрібні для перевозу повертаючихся з війни вояків. Тимчасом Американський Леґіон дістав обіцянку від президента Трумана, що він самий візьме участь у конвенції. Ба що більше, іменем президента пішли запрошення взяти участь у конвенції до директорів Офісу Оборонного Транспорту.

ЯК НЕ МАЄТЕ ПРАЦІ, АБО ХОЧЕТЕ КРАЩОЇ, чому не користати з оголошень знаменитих нагод для зарібку, поданих у оголошеннях нових робіт у „Свободі"?

Ґенерал Де Ґол приїхав до Америки для політичних переговорів

Заповіджений приїзд ґенерала Чарлса де Ґола, голови тимчасового французького уряду, застав високих урядовців приготованих на обговорення далеко йдучих справ, звязаних з будучністю Франції. Заки ґен. де Ґол приїхав до Вашинґтону, він спинився у Новій Фунляндії і там перебув ніч, а до Вашингтону прибув тимчасом американський амбасадор до Франції Джеферсон Кафрі.

Конференції ґен. де Ґола потривають 4 дні. За їх перебігом будуть слідити не лише оба краї, тобто Америка й Франція, але теж і інші потуги. Заповідають, що ці конференції причиняться до постійного наладження відносин між обома краями після того, як вони стали напружені по конференції в Ялті.

ВЕЛЕС КРИТИЧНО СТАВИТЬСЯ ДО ТАЄМНИЧОСТИ В БЕРЛІНСЬКИХ НАРАДАХ

У синдикованій статті з середи 22. серпня бувший підсекретар стейту Сомнер Велес заявляє, що „народи демократичних країв навчилися гірким досвідом, що свобода інформацій є конечна, коли ми хочемо втримати свобідний і мирний світ". Тому, на його думку, конференція в Берліні була великою помилкою в тому, що світ не знав не лише, про що будуть говорити, але навіть не довідався про те, що там переговорили. Він каже, що за модерних часів не було ні одної подібної конференції, коли йде про недостачу інформацій з неї.

Згадавши засади президента Вилсона про „вітверті договори, заключені вітвертим способом" Велес висловлює погляд, що як „недалекі мирові переговори з Італією й іншими переможеними европейськими краями, або переговори про Далекий Схід будуть відбуватися з такою самою таємничістю, як це було в Потсдамі, ти вислід їх буде нещастям".

СВІТОВА ХРИСТІЯНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ ЖИДІВСЬКОЇ ПАЛЕСТИНИ

Декан бостонського університету Гаверд М. Лі Сурд і директор Американського Християнського Комітету для Палестини д-р Карл Герман Фос проголосили, що в днях 1—2 листопаду б. р. відбудеться в Вашингтоні Світова Християнська Конференція для обговорення справ сіоністичної Палестини. Вони оба брали участь у конференції Сіоністів у Лондоні, яка щойно там скінчилася. Вони того погляду, що жидам треба дати нагоду поселюватися в Палестині і покласти основи під жидівську державу. Вони переконані, що Гітлер своєю політикою приспішив вирішення цеї справи.

Чотири летуни з славного налету ґен. Дулітла на Токіо -- живі й виратовані

Американські парашутисти, що злетіли з американських літаків на китайську територію біля Пейпінґу, що є під японською контролею, виратували чотирьох летунів з славної летунської ескадри, що під командою ґен. Джеймса Г. Дулітла бомбардувала Токіо в квітні 1942 року. Про виратуваних знаємо наразі остільки, що їх забрано з японського табору для полонених та приміщено в Ґранд Ґотель в Пейпінґу. Один з тих виратуваних дуже хворий на орієнтальну хворобу „бері бері", що є подібна до дуже тяжкого паралїжу. Мабуть ті чотири летуни це останки з тих вісім, що були попали в японський полон і були засуджені на смерть. Американських парашутистів, що вратували своїх товаришів визнала японська команда „гістьми японської влади", але не дозволила їм на дальшу акцію, поки не буде заключений формально договір про здачу Японії. До того всього додають, що з тими американськими летунами японці поводились добре.

ЗАПОВІДАЮТЬ ВИБОРИ ДО ЗАКОНОДАТНИХ ТІЛ В БРИТІЙСЬКІЙ ІНДІЇ

Мабуть зайдуть поважніші зміни у відношенню Англії до Індії, бо таке заповів новий британський уряд, що вийшов з Партії Праці. Вайкант Вейвел, віцекороль Індії, прибуде незабаром до Лондону, щоб одержати інструкції в справі нових реформ. Наразі в Ню Делгі проголошено, що в скорому часі відбудуться в Британській Індії вибори до центральних і провінціональних леґіслятур. А Словн, посол з Партії Праці, заявив, що це булоб дуже сумним явищем, якщоб Англія була змушена сказати світови по війні за свободу і визволення, що вона не може розвязати труднощів в Індії. Знов П. Дж. Барстон, теж посол з цеї партії, заповів, що Індія дістане незалежність ще в часі правління цього уряду, що на його чолі стоїть премієр Атлі.

ТЯЖКО БУДЕ ЖИТИ БЕЗ АМЕРИКАНСЬКОЇ ДОПОМОГИ, КАЖУТЬ В АНҐЛІЇ

В британськім парляменті дебатували над наслідками того, що скінчилася американсвька допомога, відома як „Ленд-Ліз". Оливер Лителтом, бувший президент „Борд оф Трейд", сказав просто, що британська життева стопа мусить впасти, як не буде допомоги з Америки. Тому дораджував не дразнити Америки та її інституцій, побудованих на принципі приватної ініціятиви і власности. Та інші казали, що Америка чейже не буде диктувати Анґлії, яку вона має вести в себе екононмічну політику.

ЗАМІСЦЬ ГАРАКІРІ — СМІЮТЬСЯ.—Ці, що їх бачимо перед собою, це японські вояки, що попали в полон американців. Тепер вони в Енджел Айленд, Сан Франсиско, в Каліфорнії. Як почули, що Японія піддалася, то цілком не сумували, а сміялися і тішились, що скінчилась війна.

ОКУПАЦІЯ ЯПОНІЇ АМЕРИКАНСЬКИМ ВІЙСЬКОМ ЗАЧНЕТЬСЯ ЦЕЇ НЕДІЛІ

Японська урядова пресова аґенція проголосила, що цеї неділі будуть висаджені з літаків на японській землі перші американські військові частини для окупаційних цілей. Друга частина, що прибуде на воєнних кораблях, висяде на беріг у вівторок. З цею другою частиною, як заповідає японське радіо, прибуде теж ґен. Доглес МекАртур, начальний командант аліянтських, окупаційних сил, в якого руках спочиватиме найвища окупаційна влада. З цього виходить, що з окупацією Японії іде так, як це заповів у своїм комунікаті сам ґен. МекАртур.

ВЗИВАЮТЬ ПОГОДИТИСЬ З ПРОГРОЮ.

Офіційні японські урядові комунікати, як і радіо та преса, згідно взивають ціле населення погодитись з тим, що Японію стрінула невдача, що вона війну програла, та що край буде якийсь час під окупацією. Наказується населенню, де зявляться аліянтські війська, поводитись спокійно і виконувати точно все те, що йому прикаже місцева чи поліційна влада, яка остане в японських руках, як й виконувати свою щоденну працю так, якби нічого не сталось. Ще зазначується, що окупація буде виконувана в мирний і приязний спосіб, згідно з тим, як було умовлене з Аліянтами. Та, кажеться далі, братання не буде.

ХВАЛЯТЬ АМЕРИКАНЦІВ.

Замітне, що японське радіо передало населенню, згадуючи про конференцію японського представництва в Манілі з американським, що американські військові провідники виявили себе супроти японців „толерантними і вирозумілими".

ЯКА МАЄ БУТИ ЯПОНІЯ В БУДУЧЧИНІ?

Японська пресова аґенція передала англійською мовою статтю з японського часопису „Маініч", в якій пишеться про те, якою повинна тепер стати Японія. Отже стверджується, що дотеперішні японські змагання змінити Японію при помочі простої сили, сповзли на нічім. Тому тепер треба піднести Японію мирними способами. І тому нова Японія, що буде побудована по цій прогрі, не буде побудована на військовій силі, але на справедливости і мирі. Часопис ще раз взиває японський нарід, щоб він не дурив себе, а зрозумів, що потерпів цілковиту поразку та що треба робити японському народови все можливе, щоби довести до мирного співжиття з аліянтськими державами.

СОВЄТИ ПРО ЯПОНСЬКІ БУНТИ.

Совєтське радіо з Далекого Сходу проголосило, що ціла японська Пята Квантунґська Армейська Ґрупа здалася. У многих частинах, кажеться далі, вояки збунтувались і вистріляли своїх офіцирів. Це має відноситись до семого манджурського японського полку. З того, що доходить з Манджурії до Лондону, виходилоб, що совєтські війська в Манджурії далі наступають і там війна властиво ще не покінчена.

ВЖЕ НЕМА ЯПОНСЬКОЇ ВОЄННОЇ ФЛЬОТИ.

Які величезні удари зазнала японська воєнна фльота збоку американських летунів, а зокрема від американської фльоти, пізнати найкраще по тому звіті, що його зложили японські представники на конференції в Манілі. Отже Японія має тепер всього 55 бойових, воєнних кораблів, а мала їх 382. Найбільші втрати потерпіла японська фльота в морських битвах з американською фльотою.

В КИТАЮ ТЕЖ ЗДАЮТЬСЯ.

З Чунґкінґа доносять, що в Чіґкіянґ, в західній Юнані, зачалися в вівторок формально наради в справі японської здачі китайцям. Китайські представники заявили японцям, що Формоза та Індо-Китай будуть негайно обсаджені китайськими військами.

ЗА СВІТОВУ КОНТРОЛЮ АТОМОВОЮ БОМБОЮ.

В британському парляменті деякі посли Партії Праці стали домагатись від уряду, щоби він повів акцію в справі атамових бомб в такий спосіб, щоби ця зброя була під міжнародною контролею, а не тайною Злучених Держав чи американсько-британською.

„АМЕРИКАНСЬКЕ ПІДПІЛЛЯ".

Так можнаб назвати підпілля в Тайленді (Сіям), що боролось з японськими окупантами, а яке зорганізували і фінансували — американці. Сіямці твердять, що їхній край ніколи не був про-японським, а завжди про-аліянтським.

КОНҐРЕСМЕНИ В ПАПИ.

Одинацять американських конґресменів, що відвідували Росію, були на авдиєнції в папи в Римі, підчас якої папа дякував Америці за допомогу Европі та благав помилування для тих, що зістали переможені, вважаючи, що таке поступовання доведе скорше до тривкого мира в світі.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

VICTORY BONDS

Ми перемогли. Осягнули таку величанську перемогу, що вона покриє славою Америку на всі часи.

Перемогли в вірі, що поконали грубу силу і поклали тим підвалини під краще життя людей у цілому світі.

Але хто це переміг?

На це питання треба нам усім тепер відповісти, але відповісти не важко: Перемогли в першу і головну чергу наші славні вояки. Перемогли ті многі герої, що в могилах на кладовищах цілого світу. Перемогли вояки-каліки, наші інваліди, що ними завалені шпиталі та приюти, чи ті з них, що вже в наших домах. Перемогли ті, що роками стояли у боротьбі, наражаючи своє життя, втрачуючи найкращі літа, призначені на науку чи розмах у бизнесі.

Одні з них, як знаємо, вже ніколи до нас не вернуть. Зате вони залишили нам свою необеспечену рідню. Другими треба заопікуватись, бо каліки. А третим треба дати спромогу навикнути до нового життя, знайти роботу і зажити мирним життям.

А що це все означає? Хтож то має тим усім заопікуватись? Чи не в першу чергу держава? Чи не уряд? Чи не ми всі, бож уряд є тільки представником і виконавцем нашої волі. А як так, то чи не треба нам знати, що це все потребує гроша? Значить гроша не на бомби і гармати, а на лічення того лиха, що його війна нанесла нашим найдорожчим, синам, батькам, дочкам, сестрам чи братам.

Ось те й причина, чому наш уряд відзивається до нас з проханням, щоб ми в часі, коли ми так тішимося перемогами в Европі, чи над Японією, рівночасно святкували ось ті славні перемоги тим, щоб памятати за тих, що ті перемоги здійснили. А це значить, щоб ми далі купували державні, воєнні бонди. Вони вже не будуть „воєнними" у давному змислі, бо вже по війні. Вони будуть хіба лічити воєнні рани тим, що на війні чи через війну найбільше потерпіли. Вони будуть допомагати воякам прийти до себе і стати знов цивільними людьми при цивільній роботі.

Ось ті бонди, що їх тепер департамент скарбу випускає, це „Бонди Перемоги", які не йдуть на воєнні потреби, а на повоєнні. На те, щоб наше мирне життя пішло гладше. А воно піде гладше, коли в цю годину будемо памятати за наших борців, що до нас вертають, чи за родини тих, що віддали своє життя на те, щоб ми могли далі спокійно жити і розвиватись.

Тому купуймо ті бонди з радости, що перемогли і в переконанню, що вони для тих, яким ми повинні бути найбільше вдячні за перемогу.

Картини мучеництва і героїзму

В однім з письм, що до нас надсилають українці з Европи, знаходимо по описі різних переживань українського народу за час Другої Світової Війни, такий уступ:

„Не перебільшуючи — і навіть не перехвалюючи теперішнього українського покоління — можна сказати, що те, що ми пережили за минулих 6 років увійде на сторінки нашої національної історії, як одна з її може найбільш трагічних, але теж і найбільш геройчних діб. Саме в цій війні наш нарід дозрів остаточно до справді самостійного і вповні н е з а л е ж н о г о національного державного життя. Ця війна зліквідувала на Західній Україні в першу чергу польську проблему. Західна Україна стала практично вільна від поляків. Знову на Східній Україні пішов глибокий процес національного та державного освідомлення. Східні й західні українці вже сильно вимішалися з собою; не можна собі уявити, що наші землі ще могли би бути розєднані..."

Ось такий є вислід цього періоду визвольних змагань українського народу, що обняв тий часом Другої Світової Війни, згідно з тим, що пише один з активних учасників цеї доби. Та це забере багато часу, заки американські українці зможуть пізнати повну, дійсну правду про те все, що діялось на українських землях в часі цеї війни. Одначе вже з того, що досі дійшло — а дійшла тільки окрушина — можна пізнати, що український нарід пережив у цій війні величезну трагедію, таку, якої ще ніколи не переживав. Він поніс теж страшні жертви, бо війна ця коштує, як пишуть, приблизно десять міліонів українських жертв! А про матеріяльне знищення вже й не пишуть, зазначуючи, що воно просто необчислиме. Позникали без усякого сліду не то цілі села чи міста, а то й цілі полоси...

Та серед цеї трагедії, як виходить наглядно, український нарід піднісся і до найвищих висот. Так нам пишуть, про таке нас запевняють. І пишуть, що піднісся до таких висот не тільки в боротьбі з націстським наїздником, але й в змаганнях, що спрямовані на здійснення найвищого державного і національного ідеалу нації.

Важне тут ще й те, що в тих писаннях, які надходять, люди не пробують таїти, те, що було зле чи помилкове. Це добрий знак. Так повинно бути! Бо треба обовязково по такій великій трагедії в таких епохальних часах глянути правді й дійсности просто в очі, а тоді буде легша змога знайти правильний шлях для дальшої акції за повне визволення українського народу як і за поліпшення трагічної долі тих українських мас, що опинились поза границями України, не могучи до неї вертати з ляку перед диктатурою і насильством московського верховодства на українських землях.

Американські українці мусять тепер дістати з різних авторитетних і відповідальних джерел матеріяли про ті великі події, що діялись на українських землях за часів цеї війни, а про які ми назагал знаємо дуже мало, бо й те, що знаємо переходило через різні пропаганди і цензури, що не так легко визнатись, де й яка правда, а де ворожа чи яка інша пропаганда. Такі матеріяли потрібні в першу чергу для нас самих. Вони потрібні й на те, щоб англійською мовою висвітлити якнайскорше не одно, що було баламутно чи фальшиво представлюване чи інтерпретоване чинниками, що ставляться ворожо до змагань українського народу жити своїм власним і свобідним життям. Та щоб таке ми могли зробити, мусимо мати відповідні матеріяли, добре провірені, правдиві, авторитетні.

Та заки це станеться, мусимо памятати, що в Европі над сотнями тисяч вірних і чесних синів та дочок України висить далі меч Дамокля; що їм грозить смерть, якщо попались в руки советських чекістів.

Мусимо далі памятати і за те, щоб не оставало далі на тому, що така справа як ця, що в Україні нема свободи, це „внутрішня російська справа". Ні! Це справа світова, бо заважує на справі світового замирення. Це тим самим і американська справа.

І ще одно: Мучеництво і геройство українського народу, виявлені в отсій війні, повинні нас, американських українців, наповнити гордістю і додати нам з одного боку більшої охоти до більшої жертвенности на допомогу потерпівшим українським жертвам війни, а теж скріпити наше завзяття у допомозі українському народови виборюти ті свободи, за які наш край пішов до війни.

Отсе є наші чергові завдання, коли іде про наші відносини до наших братів і сестер за морем.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

Усі жертви і членські вкладки слати негайно до:
UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. BOX 1661, PHILA. 5, PA.

Микола Чубатий.

Атомова сила та повоєнний світ

Неділя 5. серпня 1945 стане днем, що значитиме епоху в історії людства. В цім дні примінено перший раз у війні проти Японії винахід величезної ваги, так звану атомову бомбу, яку скинули на японське місто Гірошіма. Наслідки експльозії атомової бомби були страшні. Біля три четвертини великого міста зникли відразу від страшного горяча та тиснення повітря. Майже все, що живо в місті, люди та тварини, згинули. Крізь руїни міста моментально повстало кілька вогневих рік з пожарів. Дим та порох з руїн уносився кілька минут до гори аж дійшов до висоти 40 тисяч фітів, себто в полосу стратосфери просторів з дуже рідоньким повітрям. Відгук експльозії було чути 170 миль довкруги. Тільки найсильніші вибухи вульканів, записані в історії, давали подібні результати. Це все наслідки винаходу науки фізики, дослідів над найдрібнішою частинкою, з якої складаються всі речовини на світі, над атомом.

Вже від кільканацяти літ в Німеччині, Англії та Америці працювали вчені над прикметами атому, зокрема інтересувала їх справа розбиття атому на частини. При розбиттю атому має виладовуватися така величанська енергія, з якою енергія насильніших вибухових, досі відомих матеріялів, не стоїть у ніякій пропорції. Горячкові досліди над тою справою розпочалися в Німеччині та Америці в часі теперішньої війни. Йшли немов перегони між обома противними таборами, хто перший потрафить винайти та застосувати це нове явище природи у війні.

Німеччина заломилася нім покінчила працю над винаходом, що бувби в силі зруйнувати противника, а цілу решта війну зробити безцільною. Американські журналісти доносять, що Німеччині треба було ще 6 місяців, щоби викінчити цю найстрашнішу зброю в історії людства. Натомісць німецькі генерали в американським полоні різно виповідаються. Одні говорять, що нічого їм невідомо про працю над атомовою зброєю, другі кажуть, що дійсно праці над тим поступали, одначе їх залишили з браку потрібних інструментів в Німеччині та першія ураніом, конечно потрібного до задуманого винаходу; того то першия немає в Німеччині. Та рівночасно горячкова праця над атомовою енергією поступала в Америці. В стейті Ню Мексик сотні людей серед гробового секрету працювали над зладженням нової атомової бомби під проводом кількох професорів. Праця вкінці увінчалася результатом, збудуванням нової бомби, що принесе напевно переворот в цілій історії людства що найменше такий, як винахід стрільного пороху вже в наших історичних часах, або огню в передісторичних часах людства.

Прометеївські завдання Америки.

Ця страшна зброя, що всяку війну з її посідачем робить майже неможливою, принесло вже скоре покінчення війни з Японією. Одначе покінчення війни з Японією це тільки малий епізод в наслідках того винаходу. Наслідки того винаходу величанські у дальшій політиці світа. Є правдивим щастям людства, що цей винахід удалося зробити Америці, країні демократії та свободи, а не націстичній Німеччині чи Советській Росії. Ця страшна зброя в руках одного із таміх означалаб повне поневолення цілого світа. В руках Америки вона може статися благословенням людства, оскільки провідні люди нашої країни найдуть тільки відваги та моральних сил зреформувати світ, посідаючи силу, що спосібна кожного приневолити жити по законам свободи, гідности та щастя людини. Дістанеться ця сила в руки обох противних собі сторін, може наступити кінець людству.

Два дні після оповіщення цього епохального відкриття відома журналістка, Ен МекКормик, писала в нюйорськім Таймсі про відповідальність Америки супроти людства як посідача цеї страшної зброї під заголовком: „Прометеївська Роля Злучених Держав". Авторка прямо твердить, що як колись у прастарі часи казочний Прометей мав викрасти з неба вогонь та приніс(ли) його на світ людям, дав нечотак великанському їх поступови, так само тепер Америка дістала в свої руки з волі Божого Провидіння цей страшний винахід, що може бути вжитий на щастя людства, на створення кращого світа волі та справедливости. Цю ролю повинна Америка тепер сповнити.

Перші відгуки нового винаходу.

Атомова енергія, що її увязнюється при виробі страшної атомової бомби, може бути вжита не тільки при виробі бомби, знаряддя смерти. Ця енергія — думають може бути вжита теж замісць вживаної дотепер газоліни, отже для порушування автомобілів та інших моторів. Одначе тепер застановляється цілий світ над наслідками вжиття тої енергії як воєнної зброї. Ця страшна зброя найшла подекуди і неприхильний відгомін, викликаний страхом, що через той винахід можуть людські терпіння в тисячний раз збільшитися.

Одначе нова зброя є величанського значіння як чинник постраху для всіх диктаторів та гнобителів людства. Вона є в силі найбільше задирчастого диктатора приневолити до капітуляції та казати йому вибирати одну із двох можливостей: жити по людському або бути знищеним. Коли ще візьмемо під увагу, що саме Америка посідає нині найсильніше летунство на світі, отже є в силі в усі закутки світа понести цю страшну зброю, де це треба би було зробитиради справедливости та гуманности, то можемо зрозуміти величанські можливости, що їх несе цей новий винахід.

Перші наслідки показалися зараз два дні після першого ужиття тої бомби на Японію. Совети негайно пішли війною проти Японії...

Та це не тільки початок: Чартер Обєднаних Держав віддає провід над світом в руки трьох великих держав, переходячи до порядку денного над інтересами, а навіть свободою малих державних народів та народів поневолених та тільки позірно державних, як Україна. Все це сталося тільки під натиском та вимушенням Советів, які підчас цілої конференції в Сан Франсиско вносили атмосферу тероризування і аліянтів і менших народів. Сила червоної армії приневолювала і найкращих ідеалістів йти на уступства червоним та толерувати поневолювання міліонів на сході Европи.

Нині, коли найбільша сила світа є в руках Злучених Держав Америки, диктатура великих трьох держав є злишна та для людства утяжлива. Людство спрагнене волі вволіоб, щоб аргумент сили у міжнародних відносинах дістався в руки одної Америки, держави, що у своїй ... має обороцу свободи людини та народів по всьому світу. Ми віримо, що Америка ужиє тої сили на присмирення всякого насильства над людиною та всякої диктатури та на заведення справді кращого світа свободи, гуманности й справедливости. Америка нині вспіє це зробити і непомірна відповідальність перед історією спаде на лідерів країни Вашингтона коли вони, маючи непоборну силу в світі в своїх руках, не використають її, щоби східну та центральну Европу, що правдиву рану на організмі людства, упорядкувати згідно з волею многострадальних народів, що стогнуть під диктатурою червоних.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з імігрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

63) (Всі права застережені)

— Як ти підеш, то й я піду — пробубнів Ґреґож.

Трьох фармерови було забагато. Нерадо панок пристав до Степана, а Безхатний зістався сам. Два дні працював коло хати одного учителя-українця. Пішовши якось на стацію, на своє здивовання, побачив Ґреґожа на пероні.

— Ти вже з роботи? — запитав Безхатний.

— Нехай тих кохушків фармерських ясний перун тріснe! Роби з раня до заходу сонця за дрантиві півтора доляра! Там ліс такий, осики, ані вітрець не повіє. Комашня кров з чоловіка висисає! Сквитувався.

— А Степан же де?

— Він зостався — пробубнів Ґреґож. — Я поїду десь далі, може в Алберту.

— Діло твоє! Але слухай — напімнув. — Між нами є довжок. Можеб ти його вирівняв, бо і в мене мало що зосталося. Ти їдеш, може нам не доведеться більше здибатися!

— Я маю мало грошей! Сім долярів всього. Колись, як матиму багато, так віддам!

— Яж не мав багато! Ділився останнім!

— А, — забубнів Ґреґож сердито. — Який там довжок? Ніяких чотири-пять долярів! Не бійся, шляг тебе не трафить, як не віддам. Не здохнеш!

Хотілося Безхатному збити ляшкови бодай пику, але на пероні стояв поліцай, міг бути клопіт. Судитися — занадто мала сума. Так і ці кілька долярів пішли на вічне віддання. Степан через кілька днів прийшов навмисне й вернув довг з подякою.

Може й судивсяб, не попустив би панкови, та чував не від одного покривдженого, як часто замотують справу правники. Один, зимуючи у фармера, порятував його сімома сотками долярів, всім своїм заощадженням. Коли позички став доходити, фармер заспівав йому іншої: він не має ніякої довжної записки, ані свідків. Робітник вдався до адвоката. Заплатив тому останних пів сотки долярів, а видобуту у фармера позичку погодився поділити по половині. Застрашеним фармера й його жінки Високим Королівським Судом, присягою на хрест і евангеліє перед священиком — зумів адвокат признання у позичці сімох соток долярів від фармера видобути. А раз так, то підпишіться! Підписався фармер з жінкою, знаком хреста святого, при свідках. Справа пішла легко. Фармер бідаком не був, гроші виплатив адвокатови впродовж півроку. А робітника той страхав, що трудно буде справу виграти і до суду недопустив. Сказав, що дає йому півтори сотки своїх, мовляв, грошей. Самий буде старатися довг видобути. Робітник не погодився. Адвокат, відомо, вигнав його з канцелярії не давши ні цента! І вийшло так, що робітник до сімох соток ще доплатив власних пів сотки. Певно, можна було з адвокатом судитися, фармера ставити за свідка, але... робітник не вмів навіть підписатися. Знов же треба наймати й платити якогось іншого адвоката. Ну, а ворона вороні ще ока не видовбала!

Правда, адвокат той — чужинець, тої народности, що без неї українець чомусь ніяк не може обійтися. Але й свій, робітничий провідник, не ліпшим показався. Чотирьох робітників працювало у контрактора по парі місяців. Він тимчасом проголосив себе неплатоздатним. Робітники до когож підуть, як не до свого провідника? Той по доброму сказав: — Поїдете, де належиться, розвідати і заплатити робітникам контрактора примусить. Взяв з кожного по п'ять й по останній пятці на розходи. Годин через дві приїхав, повідомив, що контрактор справді не в стані їм заплатити. Якщоб цей комуністичний панок направду дбав за робітників, міг же їм звернути бодай по три долярі. Однак не звернув, хоча робітники й прохали.

Знав Безхатний ще пару таких „трафунків" з різними людьми. Переконався, що тут на найменшу дрібницю необхідно мати „папір", а нема того паперу, так і впоминатися нема що. Але і з папером виходить часом так, що на одне людина папір підписує, а зовсім інше виявляється!

Час між тим ішов, а він не працював. Не працюватиме — не їстиме. Обдумував, як то несправедливо все створено на світі. Всі злочини, війни, ворожнеча, заздрість, вся ота боротьба за існування провадиться по доманганню найбільшого диктатора у світі — шлунка. По його наказам сильні світу цього видумують різні системи людського співжиття, переводять революції, перевертають догори ногами суспільний уклад. По його наказам видумали з давних давен найбільше зло на світі — гроші. Ніхто не втяв ще такої штуки, щоб грішми наповнив свій шлунок. Десь у пісчаних безводних пустелях вмираючий з голоду й спраги подорожний буде радніший знайти бохоня хліба, збанок води, чим багато мішків золота. Непроминаючи знахідки за всі скарби світу. Та наповнивши шлунок вже й за золотом тягнувсяб пожадливо, знову шлунком таки ведений. Гріш річ добра і добрий слуга, та бо люди обернули його у диктатора, не менш жорстокого й невблаганного, як і шлунок.

В районі Канори знайти роботи не міг. Переїхав до Мелвил, а звідти добився до Брендону. Скрізь бачив тисячі бездомних безробітних, снуючих потягами й пішо. В Брендоні не зле приняли Безхатного члени Народного Дому, але з роботою не могли зарадити — кожний шукав роботи самий. Тільки ніхто не нуждався у помочи їхніх рук і горба.

(Дальше буде).

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ.

Від української еміґрації в Европі до американсько-українських орґанізацій і українського громадянства в Америці

(Від редакції „Свободи". — Комітет Українців Канади переслав нам звідомлення, яке одержав від Українського Комітету, що знаходиться в Банд Нендорф (Німеччина, провінція Гановер). Воно підписане „за Комітет" такими особами: Ол. Семененко, Мирон Луцький, Ілля Сапіґа. Отже є властиво апель до тих численних українських еміґрантів в Европі, що від років порозкидувані по різних провінціях Німеччини, чи тих краях, що були під націстівською окупацією, та не були між собою через націстівську заборону у ніякому звязку і нічого не знали, що діється на українських землях.. Далі це є коротке звідомлення і для американських та канадійських українців, щоб і вони знали як це було з українцями в часі цеї останньої війни — зокрема за часів советської, а головно німецької окупації — та звідки взялась така численна українська еміґрація в Европі, який її характер та які її бажання та змагання. Передруковуємо це як матеріял — а такого надійде ще певно багато — для вияснення отсеї так мало відомої нам доби, а рівночасно як і голос рідних братів, благаючих помочі й ратунку).

• • •

У незвичайно тяжкому положенні широких мас української політичної еміґрації на території Німеччини звертаємося до Вас з вірою у Ваше повне зрозуміння для наших громадянських завдань і прохаємо у Вас захисту і допомоги для української еміґрації з метою збереження того цінного матеріялу, що може стати передумовою для будівництва українського державного життя.

Наслідком воєнних подій і режіму гітлерівської Німеччини, духові і культурні центри української еміґраіці зістали розпорошені на території Німеччини без можливости взаємного звязку і через те кожна значніша ґрупа еміґрації, мусить на нашу думку уважати своїм громадянським обовязком неґайно заявити про своє існування ширшому українському, як рівнож міжнародньому загалові і подати до їх відома дійсно своє становище, потребу і бажання. Обовязок цей уважаємо конечним і неґайним тим більше, що виїмкові обставини політичної дійсности під німецькою окупацією не допускали ніяк до інформування світу про причини, перебіг і траґічну дійсність міліонової української еміґрації, а створили навпаки зовсім фальшиву уяву тої великої траґедії.

I.

1. Як відомо, перші значніші ґрупи українських біженців зявилися у Европі по визвольних змаганнях років 1918-1920 як зі східньої так і західньої України. Життя і праця тої еміґрації, та її уґруповання так загально відомі, що уважаємо недоцільним повторювати їх на цьому місці.

Не менш відомі Вам напевно причини і склад еміґрації зі Західньої України підчас істнування польської держави на тих землях, як рівнож з Карпатоукраїни, по короткому істнуванню її державної незалежности.

До тої військово-політичної довоєнної еміґрації слід ще зарахувати кілька тисячну довоєнну зарібкову еміґрацію зі західних українських земель в Европі (головно у Франції), як рівнож втечу продовж двох десятків років від польського терору поодиноких громадян і дрібніших ґруп. Весь цей еміґраційний рух до вибуху світової війни 1939 р. складається на т. зв. стару еміґрацію, що замикається орієнтовним числом біля 130,000 осіб. При постійній флюктуації довоєнної еміґрації і частинному повороті еміґрантів з польських теренів на батьківщину, треба приняти чисельність старої еміґрації у хвилю вибуху війни в 1933 р. на кругло 100,000 осіб.

2. Новим явищем є остання хвиля української еміґрації, що її викликала сучасна світова війна років 1939-45.

Властиву масову еміґрацію, що розпочалася у другій половині 1943 р. з окупованої Німеччиною Великої України на Західню і закінчилася разом з еміґрацією західних українських земель в 1944 р., попередили зовсім нові умовини, не передбачувані політичні ситуації, в яких українське громадянство находилося, і саме ці умовини, оправдують причини еміґрації і насвітлюють її шляхи і перебіг.

І так коли в р. 1939 Совети заняли Західню Україну (Галичину і Волинь), по Сян і Буг, то тисячі найсвідоміших і найактивніших українських громадян були змушені рятувати себе втечею перед вивезенням і масовими розстрілами. В сподіванні скорої зміни політичної і воєнної ситуації, ця хвиля українських втікачів не просовувалася зразу дальше в Европу, а зосередилася головно в межах колишньої Польщі, окупованої в той час Німеччиною, на захід від т. зв. лінії державних інтересів Німеччини, власне на західних окраїнах українських земель: Посяню, Лемківщині та Холмщині.

Для представництва і оборони інтересів українського населення під тодішньою німецькою займанщиною, що нараховувало в той час разом з біженцями близько 1 міліон, зорґанізувало українське громадянство за почином провідної верстви втікачів своє представництво у формі Українського Допомогового Комітету, який приняв згодом по розбудові назву Українського Центрального Комітету і добився визнання німецькою владою, як громадянська орґанізація суспільної і культурної опіки.

В тому часі повстав рівнож з такими правами і функціями польський комітет, а для жидівського населення визнано право заступництва і звязку за жидівською релігійною громадою (кагалом).

Український Центральний Комітет, що мав весь час свій осідок у Кракові (голова: проф. В. Кубійович) мав змогу після вибуху німецько-большевицької війни в р. 1941 і заняттю Східньої Галичини, поширити свою діяльність на всю Галичину.

Праця Укр. Центр. Комітету виявлялася головно в розбудові суспільної і культурної опіки, орґанізації шкільництва, відбудови залишених війною економічно - господарських установ і згодом з поширенням своєї орґанізації в цілому краю, став У. Ц. К. одинокою громадською централею захисту і оборони інтересів всього українського населення під німецькою займанщиною. До програми своїх завдань, включив У. Ц. К. зразу суспільну і культурну опіку над українськими робітниками, що в числі біля 640,000 насильно вивезла німецька окупаційна влада зі західних українських земель на роботи в Німеччину, як рівнож над українськими воєнно полоненими. Всю свою харитативну працю провадив У. Ц. К. в постійному звязку з Міжнародним Червоним Хрестом і розподілював одержані від нього дари на потребуючих українців в краю і вивезених на працю.

Попри названі тенденції багатотисячного громадянства, зорґанізованого у рядах Укр. Центр. Комітету, діють одночасно в томуж дусі нелеґальні орґанізації української націоналістичної молоді у цілому краю. Найвірнішим висловом тодішних українських політичних тенденцій і діяльности, було літом 1941 р., після вибуху німецько-советської війни і заняття Сх. Галичини, було проголошення у Львові проводом Української Націоналістичної Орґанізації — Самостійної Української Держави і стихійний масовий зрив цілого громадянства Західньої України.

Саме ця, витворена названим процесом дійсність, викликала у хвилю нової загрози советської окупації в р. 1944 ясну свідомість конечности масової еміґрації.

Подібні причини еміґрації та її оправдання мали місце рівнож і на Великій Україні. Перед самим початком війни 1941 р. настрої українського населення Великої України можна стисло характеризувати так: майже впродовж двох десятків років советський режім провадив безперервну, жорстоку боротьбу проти всього українського народу, а передовсім порти найактивніших і національно свідомих елементів, а саме винищуванням чисельних повстанчих загонів, масовим переселенням селян, колективізацією, штучно орґанізованим голодом 1933 р. та нечуваними арештами і засланням міліонів українців в 1937-38 р. — тому настрої українського населення були виразно спрямовані проти советського режіму.

Сміло можна ствердити, що перед приходом німецького війська на Україну, український нарід відчував себе вповні дозрілим для створення національної держави і був готовий використати всяку нагоду ослаблення свого головного ворога. Саме цим фактом, а не якимись симпатіями до німців, пояснюється широка участь різних шарів українського населення в господарському і культурному житті впродовж останних чотирьох років, хоч те життя було постійно обмежене зовсім неоправданими, жорстокими поліційними методами німецької окупаційної влади.

Кожна людина, що при тих змінених умовинах виявляла своє вороже ставлення до большевизму, ставила себе в ряди ворогів того режіму і не могла ніяк залишатися на безумовні репресії і помсту советської влади. Тільки цим фактом можна оправдати таке поважне число української еміґрації на німецькій території.

Незалежно від того, як ті люди опинилися в Німеччині, чи то були вивезені примусово як робуча сила, чи старалися дістати самі за межі большевицького випливу, уважаємо сьогодня за політичних еміґрантів всіх тих, що не бажають повертатися на батьківщину, доки там панує советська влада.

(Дальше буде).

БУЛО ДЛЯ НЬОГО ЗАБАГАТО!—Того молодого китайця взяли святкувати День Перемоги над Японією. Це син американського вояка з китайського роду. Та як зачали зі всіх сторін сипати конфетами, кричати і бубнити, то того було для хлопчини забагато і він почав на весь голос плакати.

ПИТАННЯ Й ВІДПОВІДИ ПРО НАТУРАЛІЗАЦІЮ

Питання: Я дістав мої перші папери в Ню Йорку два роки тому і за місяць хотів подавати аплікацію на другі папери. Але я найшов добру працю в Шікаґо і за тиждень-два вибираюся туди. Чи маю знова вибирати перші папери також в Шікаґо?

Відповідь: Ні. Не має значіння, де ви дістали перші папери. Ті, що ви дістали, дійсні не тільки в Ню Йорку, але так само і в Шікаґо, і в Милвокі та в кожному іншому місті. Але ви маєте прожити в стейті Ілиной, до якого належить Шікаґо, шість місяців і аж тоді подавати прохання про другі папери. Це значить, що не можете просити за другі папери зараз-же по отриманні перших.

Але, наколи ви вже вислали до нюйорського суду аплікацію (форму „Ен"-400) на другі папери, то справа виглядає трохи інакше. Видавати, або відмовляти право громадянства може тільки той суд, до якого подано аплікацію. В такому випадку ви повинні приїхати до Ню Йорку для остаточного переслухання, або подавати другу аплікацію в Шікаґо після шість-літнього перебування там. В такому разі маєте і там заплатити $8., що вимагається натуралізаційним законом при виповненню аплікації на другі папери.

Питання: Місяць тому я дістав американське горожанство. Моє призвище є дуже довге і його тяжко вимовляти для тутешних людей. Тому я взернувся до натуралізаційного суду з проханням дозволити мені змінити призвище на коротше та простіше. Цей дозвіл мені було уділено і я дістав горожанські папери вже з новим іменем. Маю трьох синів, всі вони мають поверх 21 літ і тому не можуть придбати горожанства в наслідок моєї натуралізації. Вони хотять знати, чи зі зміною мого імени зміняється також і їх імя?

Відповідь: Ні, їх імя не змінено. Тільки діти, роджені за границею, які дістали американське громадянство через натуралізацію своїх родичів, придбають леґально змінене імя родичів. Ваші сини були повнолітними, коли ви дістали громадянство і тому не стали американськими громадянами в силу вашої натуралізації і наколи хотять змінити своє імя, мають звернутися з тою справою до суду. Їм треба буде для того звернутися до адвоката і та справа коштуватиме їх від 50 до 100 долярів.

Загальна Рада — ФЛІС.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЛИСТ З АЛЬЖИРУ

Понище подаємо уривок з листа українського вояка, який служить у Французькому Заграничному Леґіоні в Альжирі. Лист писаний до Комітету Украніців в Канаді дня 24. червня ц. р.

Шановні Земляки — Я дуже сердечно дякую Вам, що ви відвідали нас всіх українців і потішили нас тим вашим золотим листом, якого ви написали до одного з наших товаришів. Він читав його нам всім і ми були дуже втішні й вдячні вам, що ви нас не забули аж тут в далекій Африці. Я вже думав, що коли ми так далеко за горами й за водами чужими, то про нас вже й забули. А воно ще ні. Видно, що є ще десь українці, які про нас думають і не забувають за нас. Ми тут так як ті гуси, які літають у хмарах над морями й не мають де сісти. Так ми блукаємо по чужих краях й не маємо притулку.

Я ще молодий — всего 21 літ, а блукаю так по світі вже пять років, не зазнавши ніякого добра на цьому світі. Я в Канаді маю десь вуйка на імя Сергій Юрій Козачук, родом з села Баґна, почта Вижниця, повіт Сторожинець, Буковина. Прошу вас віднайдіть його й подайте мені його адресу, або нехай він сам напише до мене. Буду вам вдячний хоч за одну українську книжку. Здоровлю вас і дякую наперед за всьо.

Іван Козачук,
N. 17067 D. C. R. E.,
Mysigue,
Lidi Bel-Abbes,
Algérie.
(Через Канцелярію КУК).

РОБІТНИЦІ Й РОБІТНИКИ

Як шукаєте за працею, або хочете змінити цю, що тепер маєте, на кращу, то зголосіться до тих підприємств, котрі подають оголошення за робітницями й робітниками в „Свободі". Зголошуючись у них скажіть їм виразно, що ви читали їхні оголошення в нашій часописи.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ: 7, 85, 164, 186, 314, 333, 429 і 439, ЦЕ Є З МЕКАДУ, ГЕЙЗЛЕТОН, ФРІЛЕНД і БЕРВІК, ПА., про

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

що відбудуться

В НЕДІЛЮ, 26. СЕРПНЯ (AUGUST 26, 1945)

точно в годині 2.30 пополудні.

В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ

74 NORTH LAURE STREET, HAZLETON, PA.

На зборах будуть промовляти головний контрольор **Д. Капітула** і організатор У. Н. Союзу **А. Маланчук.** Вони обговорять важні орґанізаційні справи, а тому урядники й члени вище згаданих відділів обовязково мають бути приявними на цих зборах, щоб спільно порадитись над добром нашої організації.

Д. Капітула, окр. предс. округи МекАду, Па.

ДІВОЧА АКАДЕМІЯ ПОКРОВА МАТЕРИ БОЖОЇ

У СТЕМФОРДІ, КОНН.

Сестри Місіонарки Покрова Матери Божої у Стемфорді отвиряють у Стемфорді академію-вищу школу для українських дівчат.

Заряд Академії хоче тою школою осягнути потрійну ціль:

1) Виробити в кожній дівчині-студентці гарний характер.
2) Вишколення студенток в різнорідній науці після стейтових і університетських вимог. До цего діла заанґажовано добірних професорів з університетськими степенями і довголітною практикою навчання.
3) Вщіпити любов до українського народу навчанням української мови, літератури, історії, музики і пісні. До осягнення цього діла теж поможуть гарний український музей і українська бібліотека у Стемфорді. Кожної суботи будуть висвітлюватись фільми.

Шкільний рік починається з початком вересня 1945 року, по „Лейбор Дей".

Академія Сестер Місіонарок має два великі і гарні будинки з прегарними площами, засадженими прерізними деревами. Ті будинки є в найкращій дільниці міста Стемфорду. В одній будинку є школа, бібліотека, ляборaторія, їдальня і кухня. В другім є помешкання для студенток і велика площа для забав.

Кожна чесна українська дівчина, що скінчила „осьмий ґрейд", *або котрий небудь рік вищої школи, може внести подання про принятя.*

Доїзд до Академії є дуже добрий. Що пів години їде поїзд з Ню Йорку до Стемфорду, а що двайцять мінут їде бос зі стемфордської залізничої стації, що завезе до Академії.

Хай тепер родичі дадуть нагоду своїм донькам скористати з науки і доброго виховання. Ще остає кілька вільних місць.

По інформації писати:

MISSIONARY SISTERS, 111 WEST NORTH ST., STAMFARD, CONN.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

ЗЛУЧЕНИЙ КОМІТЕТ, БРАТСТВА, СЕСТРИЦТВА І ХОР ПРИ УКР. ПРАВ. ЦЕРКВИ, 334-336 Іст 14-тій вулиці в Ню Йорку,

влаштовують

„ВЕЛИКИЙ ОСІННИЙ ПІКНІК"

(GRAND PICNIC)

В НЕДІЛЮ, 26. СЕРПНЯ (AUGUST 26, 1945)

THE MAPLE GROVE

46 AVE. & 160 ST., FLUSHING, L. I.

там, де відбувся останний „Пікнік"

Парк отворений від 10-тої години ранку.

Вступ 50 центів. Для вояків вступ вільний.

До танцю і забави приграватиме першорядна орхестра.

DIRECTION TO THE PARK: From New York City: Take I. R. T. Subway to Grand Central St., or B. M. T. to Times Square or Queensboro Plaza Station and change for Flushing Trains. Get off at Main St. Station then take Rosewood — Jamaica — Holles or Queens Village Bus (No. 26 or 27). All Buses stop at the door. **From Brooklyn:** All "L" trains to Queensboro Plaza Station, change to Flushing trains, then take Bus to Park. — Bus Station у Rosewood, Jamaica, Holles or Queens Village обіцяли достарчити багато босів до спроваджування людей з стації до Парку і з Парку до стації. Обслуга Босів кожного задоволить.

Шановні Громадяни! Маємо честь запросити Вас і Ваших знайомих на цей „ВЕЛИКИЙ ОСІННИЙ ПІКНІК", який є уладжений спільним Комітетом, знаного всім Вам гостинного Братства-Сестрицтва і Хору. Числимо на Вашу численну участь, тому вже наперед всіх Вас щиро витаємо. За цілковите й певне Ваше вдоволення та гарну забаву ручить

Спільний Комітет.

УВАГА! СИРАКЮЗ І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКА СІЧ,
відділ 39 Українського Народного Союзу

: обходитиме :

45-ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ

СВОГО ІСНУВАННЯ

В НЕДІЛЮ, 2. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 2, 1945)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
1317 W. FAYETTE STREET.

Зараз по Службі Божій буде відправлена панахида за померлих членів. Опісля буде знята спільна фотографія Товариства.

В 2. годині Обід получений з концертом. В концерті візьме участь **церковний хор,** під орудою дяковчителя **Й. Заяця.** Бесідники місцеві і позамісцеві. Святочну промову виголосить гол. предс. У. Н. Союзу **М. Мурашко.**

По концерті ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ для всіх.

До ласкавої участи запрошуємо всіх чесних громадян з Рачестер, Оборн, Фултон, Літл Фалс, Геркімер, Ютика і Ром, Н. Й.

Уряд Товариства.

УВАГА! — ТРЕНТОН І ОКОЛИЦЯ!

В НЕДІЛЮ, 26. СЕРПНЯ (AUGUST 26, 1945)

в годині 2-гій пополудні

НА ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ

під числом 824 Аделайн Вулиці (824 ADELINE ST.)

відбудеться

ЗАГАЛЬНЕ ВІЧЕ

: в справі :

НЕСЕННЯ ПОМОЧІ СТАРОМУ КРАЄВИ

Справа важна і кождий обовязаний на це віче прийти.

Комітет.

Праця для жінок і мущин WANT ADS

Classified Department—BErgen 4-0237—BRyant 9-0582

ПОТРІБНО МУЖЧИН

ПОРТЕРІВ
СТОРОЖІВ
І ОПЕРЕЙТОРІВ ЕЛЕВЕЙТРАМИ
Постійна праця
добра палтня, овертайм
5 днів, 40 годин тижнево
праця в Dept. Stores
ГОЛОСІТЬСЯ В ALLIED
347 5th Ave., N. Y. (13th fl.)

ПОТРІБНО МУЖЧИН І ЖЕНЩИН

ГОТЕЛЕВИХ РОБІТНИКІВ
Жінок і Мужчин
Добра платня—Вік не ограничений
Не треба досвіду — У всіх департам.
KNOTT HOTELS
Free Employment Service
234 7th Av., bet. 23 & 24 Sts, N.Y.C.

ПОТРІБНО МУЖЧИН І ЖЕНЩИН

МУЖЧИН—ЖЕНЩИН
Ви обовязані супроти себе самого і вашої родини дістати сталу працю.
ДОБРА ПЛАТНЯ
Респектуючі позиції з гарними робітничими умовинами є предложені для
Портерів
Воскувачів фльорів
Жінкам до чищення
В офісових будинках і банках
Голосіться тепер по добрі позиції
HANDI-MAN CO.
145 WEST 45th ST., N. Y.
Near Broadway, Romm 500

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА ЗАТРИМУЙТЕ СВОЇ ВОЄННІ БОНДИ!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧИ МИ ТЕЖ ПИШЕМО ДО НАШОГО УРЯДУ?

Дуже зацікавила мене стаття в журналі „Либерті" з 18-го серпня 1945 р., в якій є описане, як ставиться департамент стейту в Вашінгтоні до листів, що їх одержує від різних людей у різних справах.

Отже таких листів приходить щось біля сім тисяч денно. Перечитує їх багато урядовців. Листи клясифікують після змісту і затримують ті, що їх вважають за цінний матеріял.

З тих листів наш уряд довідується, що думає американський загал про різні домашні та світові проблеми, якого порядку хоче в Европі чи Азії й таке інше.

Думаю, що це дуже розумний спосіб пізнавання, що американці думають про новий лад у світі, як собі такий лад представляють і чого собі бажають.

Читаючи про те, прийшло мені на думку, що добре би було, щоб так американський уряд діставав листи і про те, що діється на українських землях, та якого ладу бажав би собі український нарід. Але рівночасно каже мені моя душа, що таких листів певно дуже мало. А чому? Та тому, що американські українці про це не дуже дбають. Одні не хочуть бути „влізливими", другі заліниві це зробити, а треті думають, що без них обійдеться, бо це хтось інший за них зробить. Знов інші, хоч мають добру волю, то не знають, як це зробити.

Ось та країна величезного поступу і розгону, завзятости і ініціятиви, повинна вже раз нас навчити, щоби покладатись на власні сили, власну завзятість і власну ініціятиву. Ми думаємо чесно й справедливо про українську справу, так, як це український нарід відчуває, бож самі походимо з українського народу. Знаємо, що український нарід не хотів бути в московській тюрмі й певно й тепер собі цього не бажає. Так чому цього не подавати теж і до відома американського уряду, до департаменту стейту, в часі, коли крають українські землі, коли далі мучать український нарід терором і вивозять його масово з його рідної землі до Азії, на Сибір. Гітлер вивіз міліони українців на примусові роботи до Німеччини, а тепер змушують тих нещасних людей вертати в совєтську тюрму. Це значить, що висилають їх на смерть. Чиж про таке не слід нам писати до департаменту стейту? І то тепер, коли ще не вирішена доля українських біженців в Европі! Американська демократія стане певно в обороні ось тих нещасних українських біженців і треба вірити, що так само поступить і наш уряд.

У нас чогось думають, що такі речі має робити тільки організація, газета, чи якась група. Та так є, що голоси від поодиноких громадян чи не важніші, бо такі голоси не вважається якоюсь замовленою пропагандою, а тільки правдивим голосом почування американського громадянства. Тому саме користаймо і ми, американські українці, з того доброго і демократичного звичаю, що можемо впливати на свій уряд, передаючи йому наші думки і почування у важних справах в тому переконанню, що їх там возьмуть під увагу. Дістаємо тепер листи від своїх рідних чи знакомих і в них пишеться про страшне горе, яке пережив український нарід та яке далі переживає. Чому про це не подати до департаменту стейту? Хай і там знають ще й з такого джерела, як є тепер з українцями в Европі та як їм треба помогти.

Анастазія Г. Біловус,
Дітройт, Міш.

OLD GLORY—One of the most historic pictures of the war shows four Marines raising the flag on heights of Mt. Surabachi, Iwo Jima, at the close of February, 1945. Ceremony marked beginning of the end for the stubborn Jap defenders of mighty island fortress.

З життя українців у Франції

Хочу згадати кількома реченнями про працю паризьких українців. Старанням комітету, складеного з цивільних і військових людей, відбулася тут забава 14. липня в саді Анкуражман у 6. дільниці Парижа. Це перша українська забава після 4 літ кривавих боїв. Комітет доложив багато праці і вона була успішна.

У комітеті були такі особи: о. Леськович, пп. Цьвіркуля, Жаровський, Щпалій, та американський вояк Тома Івасечко. З Французького Легіону був Андрій Возняк, дальше пані Круцельницька, Заварецька, Піснячевська. Найтруднішу працю мав п. Цьвіркуля, бо мав постаратися за напитки, харчі до буфету й інші продукти. А тут не так, як в Америці, от як у тов. „Дністер" у Ню Йорку: Замовиш, тай привезуть. Тут треба самому тижнями наперед шукати, чого треба, і як найдеш, то самому привезти на місце. Та не зважаючи на перешкоди, буфет був знаменитий, а з тим і забава. Була й непогірша французька музика до танцю і українці з віддалі 300 кільометрів попріїздили, щоб себе розрадити. Це бажання стрічи своїх так тягне їх до гурту.

А є й перешкоди, бо так звані „ліві", то нахабні у своїх напастях. Вони пробують доносити різні наклепи до поліції, щоб лише довести до арештування невинних людей, а потім уже їм іде гладко. У Франції тепер курс на большевиків і вони користають із замішання. Вибори в Англії ще їх дальше скріпили. Совєтські військові чекісти ростуть наче тісто на дріжджах. Вони вмовлюють людей, що відпекуються їхати до Совєтів, а їм помагають французькі комуністи. Так чекісти арештували в Ліон 5 українських вояків, а в Парижі довели до арештування п. Бойкова. Бойкова випущено, вояків вивезено кудись, може й на смерть до Совєтів.

Наші земляки на скитальщині навязують контакт із нашими американцями й канадійцями. Вони раді діставати українські газети з Америки, щоб знати, як наші люди живуть. Добре булоб, колиб ті родичі, що мають синів в американській армії в Европі, посилали їм українські газети. Вони тут придадуться, бо багато користи через них можна принести українським скитальцям.

Тома Івасечко, член „Дністра" тепер у Франції.

Коли ви хочете заохотити свою дитину читати по українськи, купіть їй такі
ІЛЮСТРОВАНІ В КОЛЬОРАХ
КНИЖЕЧКИ
ДЛЯ ДІТЕЙ
КІТ В САПЯНЦЯХ. Ціна ... 25 ц.
ЧЕРВОНА ШАПОЧКА, казка для чемних діточок. Ціна 25 ц.
РОБІНЗОН КРУЗО. Ціна ... 25 ц.
Всі три книжечки разом за 50 ц.
Замовлення з належитістю слати до:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади треба платити тільки американською валютою.

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ
З НОТАМИ
50 центів
один примірник
Замовляйте у книгарні
"SVOBODA"
JERSEY CITY 3, N. J.
83 GRAND STREET

ЧИСТУ ОДІЖ
НА РАТУНОК І ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ В ЕВРОПІ ПРОСИТЬСЯ НЕГАЙНО ВІДСИЛАТИ В МАЛИХ ПАКУНКАХ ДО НЮ ЙОРКУ НА ТАКУ АДРЕСУ:
UNITARIAN COLLECTION WAREHOUSE
UKRAINIAN RELIEF
81 EAST 35th STREET NEW YORK 16, N. Y.

Спис Книжок

що їх ще можна дістати у

КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

Книжки, поміщені в цім цінн ику, є по кілька примірників. Тому хто скорше замовить, то ще може дістане.

ІСТОРИЧНІ, СЕНЗАЦІЙНІ Й ВОЄННІ ОПОВІДАННЯ.

Абатеса ді Кастро, оповідання, Стендаль, перекл. С. Пащенко ... $ .50
Абу Касимові капці, арабська казка Івана Франка ... $ .30
Амалюнґа або Дочка дебрів, оповідання з часів боїв між европейцями й індіянами ... $ .20
Американські трости. — Ковбок (казка). — Еміґранти. — Дні нашої слави і недолі ... $ .15
Аритметичні правила А. Чепіги (перерібка В. Верниволі) ... $ .20
Блажений чоловік і інше ... $ .15
Байки Езопа для української молодіжи, переповів Л. Селянський, з 4 ілюстраціями, брош. ... $ .20
Байки Івана А. Крилова в переспівах і наслідуваннях Богдана Лепкого, з портретом автора, передмовою Б. Л. й ілюстраціями ... $ .20
Байки Івана де-ля Фонтена, перекл. Л. Селянський, брош. ... $ .20
Байки Леоніда Глібова, з портр. автора, передмовою Б. Л. й ілюстр. $ .20
Байки небелиці ... $ .10
Батько Зачумлених, Юлій Словацький, перекл. п. В. Держирука ... $ .10
Біля машини, оповідання В. Винниченка ... $ .10
Блискавиці, суспельна студія, і Жовнірські оповідання, М. Яцкова ... $ .50
Бо війна війною, збірка нарисів Василя Софронова ... $ .10
Богдан Хмельницький в Галичині (2 ілюстрації). — Письмо (6 ілюстрацій). — Фляшка горівки. — Не в добрий час (4 ілюстрації). — Дні нашої слави і недолі ... $ .15
Боги жаждуть крови, написав Анатоль Франс, з французької мови переклав О. Пашук ... $ .75
Борба світів В. Велса ... $ .40
Борці за правду, історичне оповідання А. Кащенка, 4-те видання ... $ .45
Брати Моуглі, оповідання з життя дитини між звірами, Р. Кіплінґа (переклав Ю. Сірий) ... $ .60
Вся людська твар з хвалою прийде і інше ... $ .15
Варіят з 1906 року. — 2. Вірші. — 3. Між бурливими филями, драма на 4 дії. В. Бабієнка ... $ .35
Великий Січовий Співанник. Офіціяльне видання ... $ .50
Весела бандура, повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців ... $ .50
Веселий оповідач, веселі оповідання Б. Грінченка ... $ .25
Ветеринар, або як лічити і плекати домашні звірята, зібрав і перевів після укр. і англійських видавництв М. М. Белеґай, з ілюстрац. $ .60
Вечері на хуторі біля Диканьки, повістки Миколи Гоголя ... $ .15
Веселa Книжочка для сумних людей з образками. Гумористично-сатиричний збірник ... $ .35
Вибір Поезій О. Федьковича ... $ .10
Відмолодження, після д-ра А. Штайнаха написав Петро Франко, з образками ... $ .10
Від себе не втечеш, оповідання Марка Вовчка ... $ .20
Вільний чоловік і інші оповідання, Ст. Костіва ... $ .40
Вічевий співаник ... $ .05
Вічний жид ... $ .10
Вибір творів, Яків Щоголів ... $ .25
Вибір поезій Івана Франка і короткий начерк його життя ... $ .35
Вибір творів Осипа Юрія Федьковича ... $ .10
В затінку й на сонци та інші оповідання, нап. Юрій Кміт, брош. 35, оправлена ... $ .75
Вода в природі. — Уміркований та щирий, В. Винниченка. — Заграй. — Останки „Фортуни". — Дні нашої слави і недолі ... $ .20
Воєнні пісні ... $ .15
В пяті роковини смерти Івана Франка ... $ .10
В 60-ті роковини смерти Тараса Шевченка. Зібрав д-р З. Кузеля ... $ .10
Вступні Слова і Принагідні Мови світського змісту, уложив і виголосив о. М. Кінаш ... $1.00
Вступ до метафізики, нап. Анрі Берґзон, пер. Евген Яворський ... $ .35
Всесильний доляр, оповідання А. Хомика, пер. Н. Суровцова ... $ .60
В тумані. Оповідання Л. Андреева. Перекл. з російської мов Ю.Т.П. $ .20
Галицькі анекдоти, гумористичні оповідання Мст. Руса ... $ .10
Галичина в життю України д-ра Лозинського ... $ .25
Галка смерти. Свобідно за Марк Твейном переклав В. Держирука ... $ .10
Гарна історія о терпеливій Олешці, донці Антонія, турецького цісаря з Константинополя ... $ .20
Гаси вгонь, поки не розгорівся й інші оповідання ... $ .20
Герой Капіталу Антона Сінклера (переклав Н. Романович) ... $ .30
Гетьман Мазепа. Дуже поучаюча книжка з ілюстраціями ... $ .25
Гіпнотизм і суґестія в 2-ох частях ... $ .40
Голод, оповідання В. Винниченка ... $ .10
Горддий цар. Про паренка Івана та чортову дочку, українські народні казки (зі збірн. І. Рудченка), з 5-ма малюнками Ю. Магалевського $ .20
Гостинці, збірка фейлетонів Миколи Сипежупанця ... $ .25
Грішники, роман-хроніка, О. Я. Кониського ... $ .80
Гумор і сатира ... $ .25
Гуморески, нап. А. Аверченко, пер. з російського, брош. ... $ .20
Гуцули й Гуцульщина Г. Хоткевича ... $ .25
Геновефа, оповідання про княжну невинно засуджену на смерть ... $ .30
Два Брати, з байок Братів Ґріммів ... $ .15
Дві могилі, оповідання з сибірського життя, І. Королевського ... $ .10
Дві староруські повісти про св. О. Николая, написав д-р В. Щурат, з 3-ма ілюстраціями ... $ .10
Достойно есть, збірка в Шевченкові роковини ... $ .15
Девять братів і десята сестра Галя, оповід. Марка Вовчка ... $ .20
Де любов, там і Бог, оповідання ґр. Л. Толстов (перекл. Ю. Сірий) ... $ .15
Дещо про гроші ... $ .10
„Демократизм" Сталіна та його Комінтерну, М. Погорецький ... $ .10
Дідова Казка, А. Полуботка ... $ .10
Для домашнього огнища, повість І. Франка ... $ .85
Для Рідного Краю, Лев Ясінчук. Відгомін Ювилейних Свят в Америці у ченсть. Рідної Школи ... $ .30
Дон Кіхот із Манчі, Високодумний Рицар (в 2-ох томах) ... $1.00
Дорош, Гаркуша й інші оповідання. Олекса Стороженко ... $ .45
Доля України, вірші, Дм. Штогрина ... $ .35
До світла, оповідання Івана Франка ... $ .15
Думки, Тарас Шевченко ... $ .20
Дяк, оповідання Марка Вовчка ... $ .20
Евстахій, повість з перших віків христсіянства, Хрістофа фон Шміда $ .30
Енеїда. Твори І. Котляревського ... $ .45
Єзуїтська преподобниця, історичне оповідання, Ор. Левицького ... $ .25
Жах. Збірка оповідань Бандурист ... $ .10
Життя і відносини на Радянській Україні. І. Герасимович ... $ .20
Жителі Марса, Вол. Герниковича ... $ .10
Життя, зарібки, організації і т. п. в Злучених Державах ... $ .15
Жінка і її значіння в суспільним життю. — Сільський хірург (3 ілюстрації). — Смерть отамана. — Дурень. — Дні нашої слави і недолі ... $ .15
Запорожці, казка Івана Нечуя-Левицького ... $ .20
Звідкіля походить Русь. Теорія кельтського походження Київської Руиси з Франції, з ґеографічною картою, Сергій Шелухін ... $ .50
Збірничок найкращих церковних пісень ... $ .15
З Великих Днів, О. Кобець ... $ .10
Завдання нової школи, написав д-р Густав Вінекен ... $ .10

УВАГА! Повищі книжки продаємо по цінах тут поданих без опусту.

Замовлення разом з належитістю слати до:

Svoboda

81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J.

З Канади треба платити тільки американською валютою.

ГОРИ ГОВОРЯТЬ
Роман у 2-ох частях
знаменитого повістяра
Уласа Самчука
Сторін. 194. — Ціна $1.00.
Замовлення разом з належитістю слати до:
"Svoboda"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.
З Канади замовлення треба платити американською валютою.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

ГАРНА І ДОБРА 300-акрова фарма, 80 акрів твердого ліса. Дім на 10 кімнат з електрикою, інші господарські будинки, 2 silos, трактор і потрібна машинерія, 32 корові, ялівки, 4 коні, запаси зерна і сіна. Власник продасть на догідних условинах.

Рівнож КУРЯЧА ФАРМА величини 34 акри, новий мешкальний дім, добрі будинки, трактор і вся машинерія потрібна до господарства, живий інвентар. Власник продасть по приступній ціні.

ГОЛОСИТИСЯ ДО:
JOSEPH BEKARCIAK
REAL ESTATE BROKER
112, EAST 7th STREET
NEW YORK 3, N. Y.

РЕАЛЬНОСТИ
КУПНО—ПРОДАЖ—І ЗАМІНА.
Доми, Фарми, Льоти без ріжниці якої величини, ґросерні, делікатесен, склепи з цукорками, гостинниці і т. п. хочете купити, чи продати, або заміняти, голосіться до Бюра Реальностей:
J. TANSKI
149 Avenue A, New York 3, N. Y.

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
601 SPRINGFIELD AVENUE,
corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого обезпечення.
Ми уладжуємо прекрасний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за $150.00
У випадку смутку в родині кличте:
KAIN MORTUARIES, INC.
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
E. H. VREELAND, Mgr.
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як ... $150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

ІЛЮСТРОВАНА
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ
з додатком
НОВОГО ПЕРІОДУ
ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
за роки від 1914 до 1919.
Написав
МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ
Ціна $3.06.
Ця книжка обовязково повинна бути в кожній українській хаті.
Замовлення враз з належитістю слати до:
"SVOBODA,"
BOX 346, JERSEY CITY, N. J.
З Канади треба платити тільки американською волютою.

ТАРЗАН, ч. 1233. Десія.

„Ні, батьку, не вбивай його;" дівчина крикнула. „Він такий гарний".

„Иди, Десію, ти не смієш дивитися на цього чоловіка. „Це наш ворог. Він мусить умерти".

„Сільські жінки кажуть, що я повинна мати мужа. Вони навчили мене молитися до місяця за мужом. Це певно він".

„Ні, це не він. Тепер іди". Д-р Брекевз наставав, і в його голосі була ніжність, дивна в такому чоловіці.